

9^e jaargang

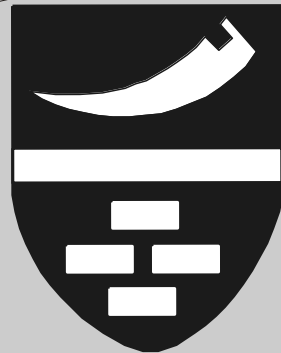
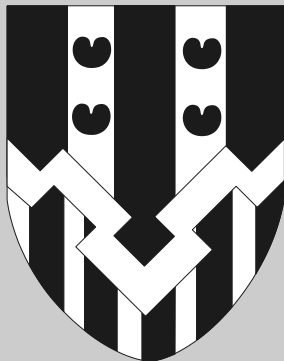
nummer 94

november 2001

't Pompebled

Doarpskrante mei it nijs fan

Fryske Peallen
&
Sigerswâld



Colofon

't POMPEBLËD verschijnt

10 keer per jaar

OPLAGE: 900 exemplaren



Uitgave:

Drukkerij Canrinus
De Rusken 44, Frieschepalen
Tel.: (0512) 30 30 77



Redactie:

Tsjaltsje v.d. Velde, Dwarswyk 5
Tel.: (0516) 54 16 50
Sieta van der Galiën, Middenwei 5b
Tel. (06) 21 99 65 25
Trynke van der Wier, Kromhoek 15
Tel.: (0512) 30 24 50
Siepie van der Velde, Kromhoek 24
Tel.: (0512) 30 16 16
E-mail: hgvandervelde@hetfrieseweb.nl
Jelle Jeensma, Lytse Leane 5
(0512) 53 17 06
Albert Gjaltema, vormgeving en illustratie



Kopij:

Kopij voor het volgende nummer **uiterlijk** inleveren op **maandag 10 december 2001** voor 18:00 uur bij de redactie.
Op de computer gemaakte teksten op 3,5'' diskette aanleveren a.u.b. of per e-mail



Advertentietarieven:

Deze zijn beschikbaar op aanvraag.



't Pompeblêdpraatsje

Op de redactievergadering, voorafgaande aan dit Pompeblêd, ging er weer veel papier over de tafel, veel verscheidenheid aan kopij, dus onze Siepie kon haar hart weer ophalen en ook voor Jelle zit er geen Kerstreces in dit jaar. Opdrachten, plannen, een krant, hoe klein ook, moet in beweging zijn.

Veranderingen in verband met de bezorging leest u verderop in dit blad. Sta er even bij stil, ook dit is een zeer belangrijke schakel in het doel van 't Pompeblêd.

Houdt u ook de inleverdatum voor kopij scherp in de gaten? 't Is altijd jammer als wij te laat ontvangen kopij niet kunnen honoreren met een plaats in de bedoelde editie. En we zien zo graag veel papier, veel nieuws!, zoals dat van Sanne Blumers. Onze felicitaties Sanne, met je prestatie. Dat wordt dus TV kijken en luisteren de 29^e december, via de VARA om ca. 17.00 uur.

Natuurlijk zien alle kinderen eerst nog gespannen uit naar de komst van Sint Nicolaas en zijn Pieten, die volgens de geruchten weer gul bezig zullen zijn met cadeautjes en andere heerlijkheden.

Welkom Sinterklaas. Toch moeten we bij al dat lekkers een plekje open laten voor het kerstbrood van de Sjofaar.... Freerkje spreekt nu al van de chemische reactie, en wij als redeactie proberen ook weer alert te zijn op alles wat "tot nut en genoegen" kan zijn voor het decembern timer, en daarmee dus voor u.

Blijf schrijven, blijf sturen, brengen en mailen



Blik op een hightech metaalbedrijf met een solide basis

Onbekend

Het fabriekspand van Atze Benedictus aan het Foarwurk nummer 2 in Siegerswoude, valt niet direct op als zodanig. Schreeuwerige reclameborden of wapperende vlaggen treft men er niet aan. Slechts een bescheiden bord op de deur van de werkplaats geeft aan dat er achter die oude muren wel degelijk hoogwaardige productie plaatsvindt.

Metaalbewerking, Meet en regeltechniek; onmisbaar in onze samenleving' onbekend bij veel dorpsgenoten, toch in "eigen achterhuis"



De naam SUPPORT BASE, die Benedictus voert sinds de officiële start van het bedrijf in 1987, legt hij letterlijk uit als: Ondersteunende basis.

“De achterlizzende gedachte is: stipe te jaan nei de klant ta, foaral yn kennis en rie”, zegt Atze. Beheerst en zijn woorden met zorg kiezend, probeert hij mij, (als volkomen leek) de aard van productie, omvang en eindresultaat duidelijk te maken. Het brede scala van productiemogelijkheden, wat dit bedrijf zo veelomvattend maakt, is onder te verdelen in meerdere dimensies: plaatwerk, licht



constructiewerk, alle draai-, frees- slijp- en boorwerk, alsmede meet- en regeltechniek.

Niet onbemind

Het draait daarbij vooral om onderdelen, onder andere voor regelkasten, brug bedieningsapparatuur, informatiezuilen op stations, zwemtrappen, omvormers, manometers, thermometers, vacuümmeters, tankinhoud meters enzovoort. Te veel, te uitgebreid en te ingewikkeld om hier in details neer te schrijven.

Niet zo verwonderlijk dat dit bedrijf, zelfs bij veel dorpsgenoten, onbekend is. Slechts enkele maken soms gebruik van Atze's diensten, zoals de plaatselijke mechanisatiebedrijven of een fanatieke 'medetechnaut'. Nee, als Benedictus van klanten spreekt, dan bedoelt hij grote elektrotechnische installatiebedrijven, industriële en petrochemische ondernemingen. In de loop der jaren hebben diverse specifieke onderdelen ook hun wegen gevonden naar onder andere België, Duitsland, Schotland of Mexico. Dit het meest ten behoeve van de gas- en oliewinning. Men moet daarbij niet direct denken aan grote hoeveelheden, niet aan lopende band werk, hoewel series van 500 stuks wel voorkomen. Wat dit bedrijf eigenlijk zo uniek maakt is het "stuks-proces"; komt de klant met een eigen ontwerp dat technisch bijna niet uitvoerbaar is, of door die opzet veel te

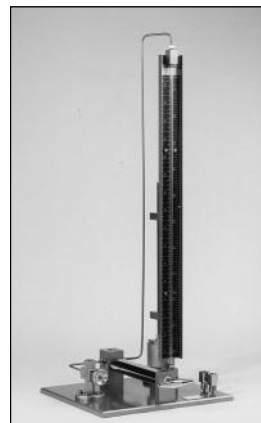
kostbaar zou worden, dan zoekt en vindt Benedictus een oplossing, geeft advies en vervaardigt desnoeds een prototype. Op mijn vraag of dit vaak voorkomt antwoordt Atze: “Eins te faak, it jout allinne mar ekstra kosten, mar soms kin it net oars”. Maar, gemaakt wordt het! Zelfontwikkeling en service zijn dan ook sleutelbegrippen bij SUPPORT BASE. Over basis gesproken: het benodigde materiaal varieert eveneens sterk. Van aluminium tot zink, hoog-gelegeerde- of exotische materialen, van koper tot kwik bij wijze van spreken. Daarbij rekeninghoudende met bestendigheid tegen chemische stoffen en invloeden. Kennis daartoe heeft deze zelfstandige ondernemer (nu 50) reeds vroeg opgedaan. Na LTS en Bedrijfsschool veel avondstudie op MTS basis, 20 jaar als werknemer in de metaal en ook het vakbekwaamheidsdiploma behaald. Vakbladen vindt hij nog steeds zeer interessant en hij trekt daar soms ook voordeel uit.

Meters en meters

Als ik vraag naar het grootste en kleinste object, blijkt ook dit nogal uiteen te lopen. Zo heeft men hier grote manometers gefabriceerd met een doorsnee van zo'n 60 centimeter en als Atze het over klein heeft, komen we uit bij slijpbewerkingen in duizendste van een millimeter. In één van de kleine afdelinkjes van het bedrijf is een soort ‘heilige der heiligen’ gecreëerd: de meetkamer. Hier worden verschillende drukmeters afgesteld en getast. Meten met een zeer hoge druk van 7000 bar, maar ook exemplaren bestemd voor een zeer lage druk, 10 millibar. Ook druk-transmitters; omvormers van druk naar stroom, variëren van 1000 tot 10.000



bar. Het ijken, het kalibreren, wordt daar ter plaatse uitgevoerd met gecertificeerde apparatuur. Ooit begonnen met een draaibank, tegenwoordig heeft men zo'n vijftiental grote machines ter beschikking, de meeste computergestuurd. Een nieuwe freesbank wordt daar binnenkort aan toegevoegd, eveneens computergestuurd. “Foar dat apparaat kinne wy noch wol wat ekstra wurk brûke yn 'e takomst”, zegt Atze eerlijkheidshalve. Ik weet dan al dat er drie vaste personeelsleden in dienst zijn en ook dat echtgenote Sofie een groot deel van de bezorging van het geproduceerde op zich neemt.



Goeie geluiden

“Kinst wat oan goed en geskikt personeel komme yn dizze brânzje?”, wil ik weten. “Ik ha op dit stuit dý jonges dy't ik graach ha woe, kundich en goed motivearre”, is het positieve antwoord. En zijn dat niet de beste geluiden binnen een onderneming? Ik merk het ook zelf, als ik enkele dagen later een rondje (veel te kort) door de werkplaats maak. De vele machines in de kleine ruimtes, met bijbehorende ponsen, stempels, beitels, boren, mallen en schijven, maken grote indruk op mij en ook de geduldige uitleg van welwillende personeelsleden wakkeren mijn ‘leek-gevoel’ nog verder aan. Toch proef ik bij hen de ‘warmte’ voor dat koude metaal, het vakmanschap, de goede sfeer, de voldoening van het tastbaar maken van iets nieuws, maar ook het verlangen naar expansie. Benedictus zelf ziet ook de noodzaak van uitbreiding; de 450 vierkante werkvloer is

niet ideaal of hypermodern. In zijn eigen woorden: “Ik hik noch tsjin in ferbouwing oan”. Behoeft



aan grootschaligheid heeft hij zeker niet. Speelt zijn leeftijd daarbij een rol of is het zijn voorzichtigheid die risicobeperkend werkt? Deze gedachte kwam al eerder bij mij naar boven in de loop van het gesprek, toen de veiligheid (in letterlijke zin) ter sprake kwam. Dat in verband met de vele machines, in combinatie met personeel en werkdruk. “De jonges ferwite my in inkele kear wolris dat ik gjin termyn neam werop it wurk klear wêze moat “ zei Atze toen, “mar dý druk hald ik safolle mooglyk foar my, want as ik de jonges opjei dan wurdt de kâns op fouten yn 'e produksje en op ungelokken ek grutter. En de jonges sels moatte dat ek ynsjèn, in kwestje fan oplieding en mentaliteit”, was zijn visie. “Wêr hast no as selsstannich ûndernimmer de measte muoite mei?” vraag ik. “Mei de wetjouwing fan tsjintwurdig, lykas ek by de boeren”, zegt Benedictus. “De baas wurdt faor sa'n protte dingen ferantwurdlik hâlden, wolris ûnterjocht yn myn eagen, ek wat de feilichheid en it miljeu oangiet. It is goed dat d'r op ta sjoen wurdt, dêr bin ik flak foar, mar se moatte net sa oerdriuwe. Nim no blessures fan personeel, opdien yn 't sportwykein, dêr wurdt de baas de dupe fan, dat giet my te fier. Sokke ferplichtings hingje my as in balstien om 'e nekke. Gelokkich ha wy dêr netfolle mei te krijen oant no ta”, zegt hij tevreden. Doch daarmee komen we ook weer bij die kwetsbaarheid, de risico's die deze ondernemer toch nuchter onder ogen ziet. Ook ergert hij zich aan het feit dat er lieden zijn, die met veel tamtam een onderneming

starten, groots investeren en vervolgens als het spaak loopt (door wanbeleid) de B.V. laten knallen, hun leveranciers niet meer betalen en een half jaar later met een „schone” lei, even vrolijk weer opnieuw beginnen. “Ik bin dêryn noch hiel âlderwetsk tink ik, mar as ik earne bang foar wêze soe, wie it wol foar in fallisemint, dat soe ik echt ferskriklik fine”, is Atze zijn oprechte mening.

Dorpsbelangen

Zo is de instelling van deze zakenman en de basis van dit bedrijf me wel duidelijk en ik vraag of hij er ook nog hobby's op nahoudt. Gelukkig is ook dit in positieve zin het geval, zodat de capaciteiten van deze dorpsgenoot niet geheel en al aan het dorp voorbijgaan. Niet alleen de kapstokken van het dorps huis zijn van zijn hand, ook bij de plaatselijke toneelvereniging speelt Atze een rol en zijn persoonlijke inzet voor VKC (Voorwerker Korfbal Club) tonen eveneens betrokkenheid bij Siegerswoude. Zo dragen twee selecties van laatstgenoemde club T-shirts van "SUPPORT BASE". Dan komt er toch nog een speciale wens van Atze Benedictus voor het voetlicht, (omdat ik ernaar vraag). Hij speelt nog, afgezien de renovatie wensen met betrekking tot het bedrijfspand, met de gedachte aan een zuil met thermometer en klok, voor aan-de-weg, ten aanschouwen van dorpsbewoners en voorbijgangers. “Freegje meiwurking fan Doarpsbelang”, raad ik hem nog. „Mar ik sil him dochs sels meitsje moatte”, is zijn droge commentaar. En ik, ik ben nog steeds een leek.... Tja slechts een paar kleine stukjes weiland, een paard, een konijn en de witte geit in de wegberm herinneren wellicht aan de agrarische afkomst van de technicus.....

Podoposturale therapy

De frjemde wurden stowden ús dizze jûn om de earen, wy moastten d'r goed by wêze, oars kamen je der yn om. Mar it is ek gjin maklik ûnderwerp, dat diskear ûnder de loep naam waard. Wol hiel nuttich en needsaaklik, want it gie oer it behâld foar de fuotten en dêr matte we sunich op wêze! "Podo" stiet foar foet en "posturaal" foar it postuer, it lichem dus. Us sprekster fan dizze jûn, lei ús út, hoe'n ynfloed it brûken fan de fuotten op de hiele wervelkolom, heupen, nekke en alles wat dêr oanhinget hat. Sy lei ús mei sin de frjemde wurden út, want sy sei: "Dan kom je by in terapeut en dan neamt hy jo foet proprioceptyf. No, ja, as je freegje wat dat dan is, is't mar krekt, as d'r tiid genôch it om dat foar 't ferstân te krijen.!

Frou Kamstra, de podoterapeute, naam de tiid der foar. Wurden as kinesiolegie, bio-mechanisch, Hallux Valgus, scoliose en krista's rûgelje ús no samar út de mûle, as wy oer de fuotten prate.

It moaiste wie, dat sy ús de praktyk ek sjen liet. Ien fan de leden moast yn ûnderklean op in opstapke mei in spiegel en dêr waard sy metten en opnaam en der waarden streekjes op har fel set en de rêchbonke waard ôfteld en it bleek wol, dat it iene mei it oare yn ferbân siet, want wat oan de iene kant bryk stie, wie fierderop ek wer bryk. Advys hat sy lykwols net jûn, want ús "model" hie gjin klachten en dan hoefde der ek neat oanret te wurden.

Sy joech wol, yn har ferhaal, algemiene advisen en antwurd op ús fragen.

Op goede foet nei hûs, nei in gesellige en learsume jûn.

Ofd. Sigerswâld wie ek mei acht froulju fertsjintwurdige by de ringjûn, diskear organisearre troch De Himrik, mar troch omstannichheden hâlden yn Wynjewâlde. Op dizze jûn krigen wy in mandolineorkest

te hearren út Norg en omkrite: "De Minstree!" Yn dit orkest sieten



ek in pear akkordeons en in inkele houtblazer, de measte muzikanten wiene froulju, mar der wiene ek in stik as fjouwer mânlju by, moai yn tenû, mar skandegenôch koene wy fan de ynstruminten net folle sjen, want it muzykselskip siet net op in podium en dat is yn sa'n nij gebou ek net sa maklik te ferwêzenlikjen, mei in frij plat plafond, mar it hie it gehiel wol ten goede kaam. De mandoline is ek net sa'n bekend ynstrumint; it hie ek moai west as dêr even wat oer ferteld wie. De ferskillende stikken dy't brocht waarden, waarden wol oankundige en der wiene ek solisten, dy't by de muzyk songen. De sierlike bewegingen fan de diriginte wiene wol wer dúdlik te folgjen en der wiene ek stikjes fan de akkordeonisten tegearre. Sa no en dan wie der in foardracht, in inkeld gedicht en dus wol ôfwikseling. De diriginte liet de seal ek meisjonge en/of klappe en oan de ein fan de jûn koene wy allegearre meisjonge mei in fleurige potpory. De ferskillende ôfdielings wiene flink opkaam, de seal siet knap fol en yn it skoft moast der ek wer hiel wat útwiksele wurde, drok praat dus. It gehiel foel by de measten grif yn de smaak. Tank dus oan de organisaasje foar dizze muzikale jûn.

Pj. Idsinga – Vellenga, p.r.

Plattelansfroulju ôfd. Sigerswâld.

Bezorging anders geregeld

Wij wijzen de lezers van 't Pompeblêd erop dat met ingang van dit nummer de bezorging anders is geregeld. Om de verspreiding correct te laten verlopen, heeft de redactie de coördinatie hiervan voor haar rekening genomen. Er is contact

opgenomen met de bezorgers, om hierover afspraken te maken. Mochten lezers klachten hebben over de bezorging, dan kunnen ze rechtstreeks contact opnemen met de redactieleden, die in het colofon zijn vermeld.

Redactie.

Sanne wint provinciale finale Kindersongfestival

Dit jaar was het voor de tiende keer dat het Kindersongfestival in het hele land werd georganiseerd.

In het voorjaar waren er al drie voorrondes in Friesland gehouden: in Stiens, Joure en Siegerswoude. De twaalf beste deelnemers van de voorrondes mochten op 4 november meedoen aan de provinciale finale in de Lawei in Drachten.

De voorstelling begon met het optreden van Marrit Bootsma, winnares van de Friese provinciale finale van 2000. Daarna waren de twaalf deelnemers aan de beurt. Spannend en ook wel een beetje eng: optreden voor een uitverkochte grote zaal in de Lawei!

Vanwege het tienjarig bestaan van het Kindersongfestival was de provinciale finale gecombineerd met de meezingshow van het combo van Majel Lustenhouter, dirigent van Kinderen voor Kinderen. De kinderen uit het publiek mochten in grote groepen op het podium komen en meezingen. Ook in de zaal werd enthousiast meegezongen door kinderen en ouders.

Aan het eind van de voorstelling maakte Majel Lustenhouter, juryvoorzitter, de drie prijswinnaars van de provinciale finale bekend: Janine Jongsma uit Tietjerk won de derde prijs met "Wereldbol" een liedje dat ze op een bijzondere manier presenteerde. Tweede werd Susan Brakels uit Gauw met "Droeverig gevoel", een gevoelig gezongen liedje. De eerste prijs



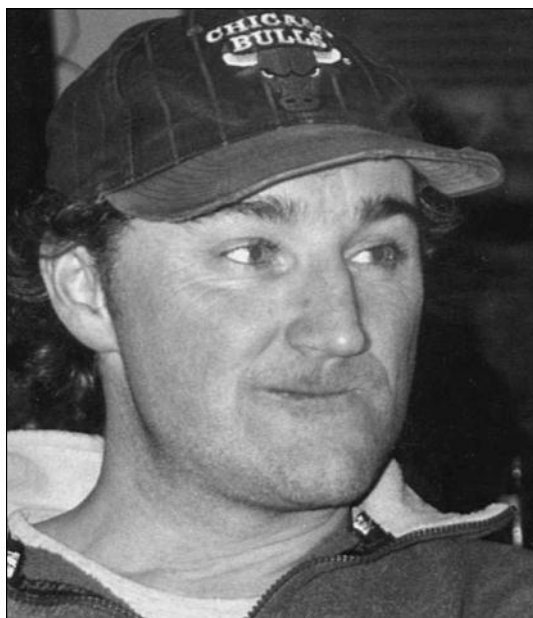
was voor Sanne Blumers uit Siegerswoude, die de jury kippenviel bezorgde met het mooi gezongen en gepresenteerde liedje "Mijn broertje". Sanne vertegenwoordigt Friesland op zondag 16 december in de landelijke finale in Rotterdam. Voor haar een bijzondere finaleplek, omdat zij in Rotterdam geboren is. Van deze finale worden televisieopnames gemaakt die de VARA op zaterdag 29 december uitzendt.

Veel deelnemers Wampex

Dankzij de inspanningen van de Activiteiten Commissie Frieschepalen is de wampex op 11 november een groot succes geworden. Zestig vrijwilligers waren een lange herfstavond in touw, om de 90 deelnemers een onvergetelijke 'overlevingstocht' voor te schotelen. De meeste deelnemers kwamen uit Frieschepalen en Siegerswoude. Sommige van hen hadden vriendjes of vriendinnetjes meegenomen.

Wie 12 jaar en ouder was, mocht meedoen. Per fiets werd de route afgewerkt, die leidde door de bossen van Bakkeveen en de deelnemers richting Wijnjewoude voerde. Ze moesten allerlei opdrachten afwerken en werden onder andere getrakteerd op skiën in de modder, rijden op een 'knikfiets', varen met een kano en een opblaasboot en griezelen op de

spookroute. Ook was er een fotoroute uitgestippeld. Natuurlijk verdwaalden sommige jongens en meisjes in het pikkedonker, maar dat hoort nu eenmaal bij een wampex. De vrijwilligers die de hulpposten op de route bemanden, zorgden ervoor, dat alles op zijn pootjes terecht kwam. Evenals vorig jaar was de organisatie perfect. Na afloop van de wampex kaartten de vermoeide maar voldane deelnemers in de Dobber nog lang na.



Jan Sietsma, bemande een van de hulpposten tijdens de wampex

Vijf deelnemers blikken hieronder terug op deze bijzondere happening, die volgend jaar ongetwijfeld weer op het programma zal prijken.

Wampex is 'cool'

Dit was de eerste keer dat we meededen aan de WAMPEX en het was vet lachen!!! We moesten op de fiets verschillende routes fietsen. Intussen moesten we ook opdrachten uitvoeren, deze waren best wel leuk. Vooral de spooktocht was cool, we schrokken soms heel erg en hebben hard gegild!!!

Het kippenpootje en de chocolademelk waren erg lekker!!

Vlakbij camping de Wāldsang hadden we nog een ongelukje. Eelkje fietste in de sloot, gelukkig liep het goed af. Bij de start hadden we een ei gekregen wat we heel moesten inleveren en dat is ons gelukt. Er waren ook die het bij het dorps huis hadden verstopt. In totaal hadden we 2 strafpunten, toch knap vonden we zelf! Na afloop hebben we een broodje knakworst en wat drinken gehad, ook kregen we een leuk aandenken.

Wij willen alle vrijwilligers en andere medewerkers bedanken voor deze MEGA COOLE WAMPEX!!!

Bedankt!!!!!! Groeten Eelkje, Annika, Nynke, Trienke en Janneke.

Zo was de maand

De afgelopen maand werd de Nederlandse taal verrijkt met een nieuw begrip: de poedermaloot.

Dit is iemand, die bij wijze van grap enveloppen verstuurt waarin de miltvuurbacterie niet voorkomt.

Na de aanslagen in Amerika wordt dit bepaald niet gewaardeerd. Leraren in Surhuisterveen, die ook zo'n brief verstuurd, kregen een flinke geldboete en een berisping.

De oorlog tegen Taliban ging onverminderd door. De bombardementen veroorzaakten helaas ook veel burgerslachtoffers in Afghanistan. Slobadan Milosevic, die andere oorlogsmisdadiger, schoffeerde het Tribunaal in Den Haag, waarvoor hij terecht moet staan. Hij noemde het Tribunaal onwettig en de hoofdaanklaagster Del Ponte iemand met "het intellectueel niveau van een kind van 7 jaar."

Niet alleen de wereldpolitiek was in beroering, in de provincie Friesland was

veel commotie over het opstappen van burgemeester Loekie van Maaren. Na een raadsvergadering in Leeuwarden, waarin de emoties hoog opliepen, verliet Van Maaren voor het laatst de raadzaal. Haar 'vertrekpremie' van 1,75 miljoen is een aardige pleister op de wonde.

De homeopaat Marinus Rienstra uit Drachten kwam in het nieuws met de mededeling, dat hij desnoods celstraf riskeert. Aanleiding was de beslissing van het ministerie, dat niet-geregistreerde homeopathische middelen na 1 januari 2002 niet meer mogen worden verkocht. Dat zou Rienstra 60 procent van zijn omzet kosten. Er werd een kort geding aangespannen tegen het ministerie.

BSE stak weer de kop op. In Munnekezijl werd een complete veestapel geruimd. De boeren blijven ongerust.

De woonvorm voor ouderen in Frieschepalen stond weer in het nieuws. De bewoners waren te zien in het televisieprogramma Heilig Vuur van de NCRV. Ook de peuterspeelzaal was even in beeld. Ouders die geen tijd hebben hun kind daarna toe te brengen kunnen binnenkort terecht in kinderhotel The Nanny, dat aan de Ringweg in Drachten wordt gebouwd. Particuliere kinderopvang is dag en nacht mogelijk.

Een sportprestatie van formaat was te bewonderen in Heerenveen. Ajax werd met 5-1 afgedroogd. Alleen de bestuursleden van Ajax woonden de wedstrijd bij. De



supporterschare bleef weg, omdat er slechts 400 tribunekaarten waren toegezegd. Tot slot drie opmerkelijke dierenberichten. Uit onderzoek is

gebleken, dat schapen 50 verschillende gezichten van soortgenoten en mensen kunnen onderscheiden. Na twee jaar

herkennen de schapen nog gezichten op afbeeldingen.

In Spanje zaagden onbekenden de voorpoten van 15 honden af. Wellicht gaat het om buurtbewoners, die zich aan het geblaf van de honden ergerden.

De Amerikaanse Inlichtingendienst CIA heeft in de jaren zestig geprobeerd de geheimen van het Kremlin te ontdekken met een kat. De kat, Acoustic Kitty genaamd, kreeg via een operatie af luister- en zendapparatuur in zijn lichaam. De staart werd gebruikt als antenne. De kat werd losgelaten in een park, maar helaas doodgereden door een taxi.

Soosverslag âlderein **Frieschepalen-Siegerswoude**

Niettegenstaande het mooie weer kan Engeltje Veenstra op 20 oktober in de 'Iepen Doar' in Frieschepalen circa 20 bezoekers welkom heten, zo ook de heer Schreiber uit het Groningse Middelstum. De heer Schreiber heeft als onderwerp, oude "Midwinter Gebruiken".

Tot zijn tiende levensjaar woonde hij in Ureterp. Hij was een zoon van meester Schreiber, die daar als hoofd aan de christelijke basisschool stond. Vanuit Ureterp verhuisde het gezin naar de provincie Groningen. Hij spreekt het Fries nog wel, maar zijn Gronings is beter, en zo krijgen we zowel een lezing te horen in het Nederlands, Fries en Gronings, al naar gelang de gebruiken zich voordoen. De meeste midwintergebruiken grijpen terug naar de Germaanse tijd, zo vertelt de heer Schreiber. Later werden deze gekerstend tot christelijke feesten. De donkere midwintertijd loopt van 11 november tot en met 2 februari. Dit is tweemaal 40 dagen en 40 is een vol getal.

Onze voorouders voelden zich in deze donkere dagen van God en de mensen verlaten en probeerden met vuur, licht en

feesten deze tijd door te komen.

11 november is gewijd aan Sint Martinus. Niet overal kent men het Sintmaarten lopen. In deze contreien wordt het nog wel gedaan. De Germaanse god Wodan reed op zijn paard door de wolken. Hij was de voorloper van onze Sint Nicolaas, bisschop van Mira. Wodan had een knecht "Oel" en samen keken ze door de schoorsteenpijpen van arme hutbewoners en waar nodig, strooiden ze dan een handjevol zaadpitten naar binnen. Sinterklaas en zwarte Piet brengen in onze tijd wel iets meer dan zaadpitten.

Op 4 december vierden ze vroeger in het Zuiden Sint Barbara, het feest van de Kardoniers. Huwbare dochters zetten een kersentak in het water, bloeide deze tak met kerstmis, dan kregen ze het komende jaar een vrijer. De speculaaspop in de schoen is de opvolger van dit gebruik. Het varkentje van marsepein verwijst naar Frija, zij was de vrouw van Wodan, en reed op een varken.

In Zweden vierde men op 12 december het feest van Lucia. Deze Lucia bracht eten naar de armen en gevangenen. Ze droeg

hierbij een mooie witte jurk en op haar hoofd een kroon met brandende kaarsen. Dit gebruik wordt in Zweden in ere gehouden. De oudste dochter staat dan 's morgens vroeg op en maakt het ontbijt klaar voor de hele familie. Zij draagt daarbij dan ook een witte jurk en een kroontje met lichtjes. Siepje stond even model voor deze Lucia.

Op 21 december begint de winter en deze werd ingeluid met het Sint Thomas luiden. Hiermee verjoeg men de boze geesten.

Van 25 december tot en met 6 januari was het de tijd van de Eufanciën. Dan kwamen de godenzonen uit het water. De Paus heeft hier een andere betekenis aangegeven en zo vierden wij op 25 en 26

december het Kerstfeest, de herdenking van Christus komst op aarde. Bij de Germanen was de kerstboom erg belangrijk. Alles was dan dor en doods, maar een spar was nog groen, en dit gaf weer hoop op leven. De Germanen hingen er vruchten in. De vlierboom was heilig in die tijd, bloeide deze om 12 uur in de Kerstnacht, dan was de hemel geopend en konden de os en de ezel praten. Het vuur moest dan aanblijven, ging dit uit, dan kwam er onheil over de familie.

Eten was ook belangrijk, dit was een soort van offeren. In de Kersttijd, maar ook met Sinterklaas zag men vroeger vaak stoet- of kōrfkewieven in het Fries bōlekoerrintsters langs de deuren gaan. De heer Schreiber kon ook mooi zingen, zo zong hij een liedje over deze vrouwen: Olde wieven lust ik niet, jonge binne de beste, olde hebben 't gat verbrand, dat komt van stoven en testen. De Kerstman is niks, heeft geen achtergrond.

28 December was de dag van de onnozele kinderen "Betlehem". De Goningse boerenzonen bestegen dan hun paarden voor een woeste rit door de landen. Men noemde dit Steffenrieden.

Het slepen in de oudejaarsnacht stamt uit de Middeleeuwen. Alles moest worden

It Byehûs

Onze peuterspeelzaal “ It Byehûs ” is gevestigd in het dorpshuis in Siegerswoude.

Uw peuter wordt vanaf een leeftijd van 2 jaar toegelaten, u kunt uw peuter aanmelden bij Aukje Kooi, tel.: (0512) 30 29 81.

Onze openingstijden zijn dinsdag- en donderdagochtend van 8:30 uur tot 11:15 uur.

Uw peuter is van harte welkom.

Peuterspeelzaal “ **It Byehûs** ”

peuterspeelzaal



it bijehûs

opgeborgen, want anders nam de duivel het mee. Op Nieuwjaarsdag ging men ook in vroeger tijden al langs de deuren om familie, vrienden en bekenden een gelukkig nieuw jaar te wensen, hiervoor werd dan geld gegeven voor het zogenaamde "kloksmeren", bedoeld voor de vrijwilligers die de hele dag de klok luidden. Het geld werd echter omgezet in drank en werden de kelen er dus mee gesmeerd. Kleine kinderen kregen dan wat boksewater. 6 Januari, Drie Koningen verwijst naar de Wijzen uit het Oosten. In vroeger dagen gingen mannen drie bij drie met een ster op pad en zongen bij de deuren. Ze kregen dan eten, maar vooral drank, tot ze zo dronken waren als een kakstoel. Gingen vrouwen in deze tijd op kraamvisite, dan sprongen ze in het kraamhuis over drie brandende kaarsen en mochten dan een wens doen. Willy heeft dat even voor ons gedemonstreerd, we weten echter niet welke wens ze heeft gedaan. De heer Schreiber is 6 januari jarig. Dan gaat hij met schoolkinderen naar de kaarsenmakerij in Eenrum, waar hij met de kinderen dit oude gebruik weer laat herleven. Sommigen vinden de kaarsjes wel wat eng. De heer Schreiber zingt hier dan een zelfgemaakt versje bij. Op 2 februari is het Maria lichtmis. Het licht breekt weer aan. De donkere tijd is voorbij en alle kaarsen die nog over waren, werden opgebrand voor Maria. Voor de boeren begint het landwerk weer. Een boeiend verhaal, dat door de heer

Schreiber op humoristische wijze werd gebracht. Onderwijl hebben we genoten van koffie of thee met iets lekkers erbij. Aan het einde van de middag bedankt Engeltje de heer Schreiber voor de fijne uren, die hij ons bezorgde. Zij wenst allen wel thuis en tot de volgende keer in de Uthof te Siegerswoude.
M. Haisma-Donker.

Culturele avond!!!

Waar denken we dan aan: dan denken we aan een gezellige avond voor en door de dorpsbewoners van Frieschepalen. Met in de pauze een VERLOTING.

Kunnen jullie als: buurtvereniging, vrienden, vriendinnen of individueel iets bedenken zoals: zang, dans, jongleren, goochelen of een leuke eenakter of iets dergelijks?

De minimum leeftijd is 12 jaar (middelbare school). Dus laat het ons dan zien op 23 maart aanstaande om 20.00 uur in het dorpshuis De Dobber.

Bij te weinig deelname kan deze avond helaas niet doorgaan.

DUS KOM OP:

LAAT ZIEN WAAR EEN KLEIN DORP GROOT IN KAN ZIJN

Nog even in het kort:

Wat: een culturele avond

Voor wie: iedereen die iets leuks kan doen.

Wanneer: 23 maart om 20.00 uur in dorpshuis de Dobber



opgave strook culturele avond!!! Deelname is gratis!

naam/namen:

wat doe(n) jij/jullie:

hoelang duurt jou/jullie act:

Opgave voor 31 dec. a.s. bij T. van Smeden, Lytse Leane 43, Frieschepalen.

Rob Favier naar Frieschepalen

Op **zondag 25 november** komt theoloog / zanger / liedjesschrijver **Rob Favier** naar

Frieschepalen om een kerkdienst / gezinsdienst te verzorgen in de Gereformeerde kerk aan de Tolheksleane 41, de dienst begint om 19.00 uur.

Rob Favier is van jongs af aan opgegroeid met muziek. Hij trok op zijn achttiende al door Europa met een fulltime band. Hierna begon hij aan de studie theologie die hij met succes afrondde.

Zoals velen al eerder ontdekt hebben, heeft hij een geheel eigen manier van voorgaan / optreden: een mengeling van prediking en liedjes die zeer herkenbaar zijn en waarbij het humoristische aspect niet zelden een rol speelt. Toch doet dat geen afbreuk aan de diepe inhoud van zijn woorden : het zoeken naar datgene wat echt waardevol is , vanuit het Grote Nieuws van God ontdekken wat we daarmee kunnen in ons dagelijks leven, een plaatsje vinden als gelovig mens in de huidige maatschappij. Een kerkdienst met Rob Favier is een ontspannen gebeuren waarin iedereen zich op z'n gemak kan voelen, of je nu randkerkelijk bent of juist alle diensten afloopt.

Favier komt op zeer veel verschillende gelegenheden en zingt voor allerlei soorten mensen: van kleine bijeenkomsten tot grote congressen, van kerkdiensten tot politieke debatten. Tevens is hij van tijd tot tijd te horen en te zien op radio en tv. Hij schreef ook liedjes voor anderen, waaronder verschillende omroepen en vertaalde diverse songs uit het Engels, onder meer



van Tom Parker en Steven Curtis Chapman.

Dus kom !!!!

Zondag 25 november om 19.00 uur naar de Gereformeerde kerk, Tolheksleane 41 in Frieschepalen .

Collecte Brandwondenstichting

De collecte van de brandwondenstichting, gehouden in de week van 7 - 13 oktober, heeft in Frieschepalen f. 729, 85 opgebracht.

Allen hartelijk bedankt voor uw gift en de collectanten voor hun grote inzet.

Collecte Diabetes Fonds

De collecteweek 'Geef voor Diabetes' van het Diabetes Fonds is weer achter de rug. De collecte die werd gehouden van 28 oktober tot en met



Inzameling oud papier

Op de volgende data wordt het oud papier binnen de bebouwde kom weer ingezameld:

⇒ **Donderdag 20 december**
Gereformeerde Kerk
Siegerswoude



3 november heeft in Siegerswoude f. 1.041,40 opgebracht. Hiermee kan het Diabetes Fonds belangrijk wetenschappelijk onderzoek financieren om de verdere groei van diabetes te stoppen en oplossingen voor deze ziekte te vinden. Alle gevers en collectanten worden bedankt voor hun medewerking.

Gemyske reaksjes

It is hiel minsklik, eltsenien hat d'r sa no en dan lêst fan.

D'r binne ek guon dy kinne it wol op kommando en ûntkomme docht it ús allegear wolres.....

As it 'm no oan kjeld leit, as oan de sipels dy't men dy deis hân hat, it ferskynsel is nimmen frjemd likemin as de ferromming dy't jout.

Meinammen op jierdeibesites komme soksoarte ferhalen op 't aljemint.

Wikje wennet midden yn 'e bourren. Hja sliept beneden en der rint in fuotpaad deun by har sliepkreamerglêd del.

En wat docht in mins allinne dy 't de earste sliep om twa oere al hân hat en op 't wekkerke sjocht?

Dy besiket wer yn 'e sliep te kommen, yn 'e betreklike stiltme fan 'e nacht.

Mar ek dan binne d'r altyd minsken op 'n paad dy't dat ferfolg yn 'e wei rinne.

Wikje leit dan wolris te harkjen nei dy lûden en spint der in ferhaal omhinne, want wekker lizze der is net folle oan.

Op in nacht hearde hja wer ien oankommen op 't paad. Tichter en tichterby. " Oan 'e stap te hearren: in man....allinnich" ornearre Wikje. De man sels wie him der ek tige fan bewust want by elke stap liet er em gean... Prtt...prtt... prtt, flak foar Wikje har rût.

"Ik haw gau de tekkens oer de holle lutsen, oars hie er myn prústen heard. Ik haw dy nacht wol wille hân, mar in bytsje sliep" wie Wikje har reaksje. *Freerkje*



Kun je ook slecht tegen onrecht? Ben jij voor eerlijke processen? Wil je meehelpen om martelen te voorkomen?

Dit zijn maar een paar onderwerpen waar de Amnestygroep Ureterp en omstreken zich mee bezighoudt. Maandelijks komt de groep bij elkaar, om actieplannen te maken, om zo de regeringen, waar ook ter wereld, erop te wijzen dat zij hun verantwoordelijkheid kennen.

Misschien ben jij de vrouw/man/meisje/jongen, die ons hierbij wil helpen!

Neem dan contact op met Myriam Loonen, tel. 0516-541471 of Gerd Renkema, tel: 0512-301945.

Kerstmarkt

Op woensdag 19 december aanstaande organiseert de peuterspeelzaal met ondersteuning van de Rabobank en bewoners van de woonvorm een kerstmarkt. De kerstmarkt vindt plaats in "Yn 'e Jister", begint om 17.00 uur en duurt tot circa 20.00 uur. Op deze kerstmarkt worden herfst- en kerstspulletjes verkocht, welke zijn gemaakt door de peuters en knutselaars. Tevens kunt u onder het nuttigen van een hapje en een drankje genieten van ons "Top 40-koor", dat ons geheel in kerst sfeer zal brengen door het zingen van kerstliedjes. Ook de kinderen hoeven zich niet te vervelen: er zijn allerlei spelletjes, zoals sjoelen en rad van fortuin. Tot ziens op onze gezellige kerstmarkt.

Kerstbrodenactie

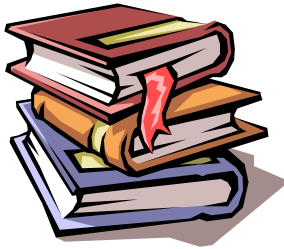
Zoals u al jaren van ons gewend bent, houden we ook dit jaar weer een kerstbrodenactie. Dit jaar verkopen we niet

alleen kerstbroden, maar ook suiker- en krentenbroden. Op 11 en 12 december komen we de bestelling bij u opnemen en op vrijdag 21 december komen we de bestelling bij u afleveren.

Bestuur en leden van "De Sjofaar"

I nstructieavond in De Uthof

Het is alweer een aantal jaren geleden, dat we een instructieavond hebben georganiseerd. Een instructieavond houdt in, dat we alle werkzaamheden onder de aandacht willen brengen, zodat het werken in ons dorpshuis gemakkelijker wordt. Wij willen graag aandacht schenken aan bijvoorbeeld de apparatuur in de keuken, barwerkzaamheden, schoonmaak, verwarming, muziekinstallatie en dergelijke. Natuurlijk willen we ook graag horen, welke problemen of moeilijkheden men tegenkomt tijdens de werkzaamheden. De eerste instructieavond werd gehouden op maandag 19 november, de tweede zal gehouden worden op dinsdag 27 november aanstaande.



D orpsagenda Dorpshuis "De Uthof" te Siegerswoude

Elke dinsdag bejaardengymnastiek van 15.25 uur - 16.15 uur.

Elke dinsdag- en donderdagmorgen, peuterspeelzaal van 08.30 - 11.15 uur

Elke dinsdag speel-o-theek van 15.00 uur- 16.30 uur.

Elke woensdag step callanetics van 19.00 uur- 20.00 uur.

Elke donderdag knutselclub van 14.00 - 16.30 uur.

Zaterdag 24 november, intocht Sinterklaas, aanvang 15.00 uur.

Vrijdag 14 december, disco

Maandag 17 december, Kerstbroodmaaltijd âlderein.

A genda activiteiten dorpshuis "De Dobber" te Frieschepalen

16 november: disco

28 november: sinterklaas

4 januari: film- en spelmiddag en filmavond

18 januari: disco

26 januari: Teake van der Meer

8 februari: toneeluitvoering

5 april: disco

27 april: "grote muziekavond"

10 mei: disco

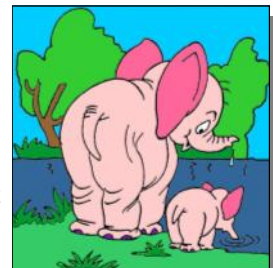
Deze data zijn onder voorbehoud.

Maandag 17 december Kerstbroodmaaltijd âlderein Frieschepalen/Siegerswoude in de "Uthof" in Siegerswoude.

de "Krobbedobbe" Frieschepalen

- Adres: De Bodding 12, Frieschepalen, tel.: (06) 15 47 13 47.
- Geopend op maandag-, dinsdag-, woensdag- en vrijdagochtend van 8.30 -11.00 uur.
- Maximale groepsgrootte: 15 kinderen.
- Leidster: Ineke Geertsma, Foarwurk 3, 9248 SK Siegerswoude, tel.: (0516) 54 18 93.
- Kinderen kunnen worden ingeschreven vanaf 1½ jaar, bij de leidster of op de speelzaal.
- Bij plaatsing wordt de leeftijd van 2½ jaar aangehouden.

Toelating geschiedt in volgorde van opgave.





Bereikbaarheid van de huisartsen in het weekend

Tijdsduur van de bereikbaarheid: vrijdag van 17.00 uur tot en met zondag 24.00 uur

- 2 dec.: G.R. Wolthuis, Wijnjewoude
tel.: 0516-481250
J de Roo, Marum
tel.: 0594-648946
- 9 dec.: H.J. Stelma, Ureterp
tel.: 0512-301202
I. Strampel, de Wilp
tel.: 0594-641595
spoednr. 643525
- 16 dec.: G.H.A.M. Vermeulen, Bakkeveen
tel.: 0516-541350
K. Piest, Marum
tel.: 0594-641243
- 23 dec.: W. Brouwer Ureterp
tel.: 0512-301231
G. Geerdink, Marum
tel.: 0594-641212
spoednr.: 644341
- 25 en 26 dec.:
H. J. Stelma, Ureterp
tel.: 0512-301202
G. Geerdink, Marum
tel.: 0594-641212
spoednr.: 644341
- 30 dec.: G.R. Wolthuis, Wijnjewoude
tel.: 0516-481250
J. de Roo, Marum
tel.: 0594-648946
- 31 dec.en 1 jan.:
G.H.A.M. Vermeulen, Bakkeveen
tel.: 0516-541350
K. Piest, Marum
tel.: 0594-641243



Preekvoorziening Gereformeerde Kerk Frieschepalen/

"De paedwizer"

- 25 nov.: 09.00 uur, ds. G.O. Sander
14.00 uur, ds. Jac. Ophoff

- 2 dec.: 09.00 uur, ds. G.O. Sander
14.00 uur, ds. G.O. Sander
- 9 dec.: 09.00 uur, ds. G.O. Sander
14.00 uur, ds. G.O. Sander
- 16 dec.: 09.00 uur, ds. G.O. Sander
Viering Heilig Avondmaal
14.00 uur, ds. G.O. Sander
- 23 dec.: 09.00 uur, ds. H. Offereins
14.30 uur, Dr. L.J Joosse
- 25 dec.: 09.00 uur, ds. G.O. Sander
1^e Kerstdag:
14.00 uur, ds. G.O. Sander
- 26 dec.: 09.30 uur, Kinderkerstfeest
- 30 dec.: 09.00 uur, ds. J. van der Bos
14.00 uur, ds. G.O. Sander
- 31 dec.: 19.30 uur, ds. G.O. Sander

- 2 dec.: 09.30 uur ds. Th. Hesslinga,
Harkema
13.45 uur ds. J.J. van der Molen.
- 9 dec.: 09.30 uur ds. J.J. van der Molen,
13.45 ds. R.R. Maathuis,
Wijnjewoude
- 16 dec.: 09.30 uur ds. A.J. van der Wiel,
Leeuwarden
13.45 uur ds. S. Sijtsma,
Heerenveen
- 23 dec.: 09.30 uur ds. J.J. van der Molen,
13.45 uur ds. R.R. Maathuis,
Wijnjewoude
- 24 dec.: Kerstnachtdienst, met
medewerking van "De Sjofaar",
ds. J.J. van der Molen
- 25 dec.: 09.30 uur, 1e Kerstdag met
medewerking van zangkoor "Ta
Gods Eare", ds. J.J. van der Molen
- 26 dec.: 2^e Kerstdag, Kerst Sing-Inn,
ds. J.J. van der Molen
- 30 dec.: 09.30 uur ds. R.R. Maathuis,
Wijnjewoude, 13.45 uur
ds. J.J. van der Molen
- 31 december: 19.30 uur oudejaarsavond
ds. J.J. van der Molen
- 1 jan. 2002: ??
- 6 jan.: 09.30 uur ds. T. Talsma, Drachten
13.45 uur ds. P. Huisman,
Donkerbroek.